

26.8.2025

Mikrobilääkeresistenssin torjunnan kansallisen asiantuntijaryhmän kokous (MTKA 4/2025)

Tiistai 26.8.2025 klo 12–14

Paikka: Metodi 2 A0, Microsoft Teams -kokous

Kokousmateriaalit: [MTKA 4 2025](#)

Sihteerit:

Asiantuntija Anni Koivisto, THL

Tutkija Saija Toura, THL

Läsnä:

Vastaava asiantuntijalääkäri Maija Pihlajamäki, KELA

Eläinlääkäri Katariina Kivilahti-Mäntylä, Fimea (varajäsen) (klo 13.30 saakka)

Ylilääkäri, Katja Kotkavaara, FIMEA

Erityisasiantuntija Elina Asola, STM (varajäsen)

Ylilääkäri Aino Pennanen, STM

Johtava asiantuntija Nina Kaario, MMM

Neuvotteleva virkamies Eero Rautiainen, MMM (varajäsen)

Erityisasiantuntija Saija Kalenius, Ruokavirasto

Johtava asiantuntija Suvi Nykäsenoja, Ruokavirasto (varajäsen)

Infektiosairauksien apulaisylilääkäri Reetta Huttunen, TAYS

Ylilääkäri Kaisu Rantakokko-Jalava, Tyks laboratoriot

Opetusneuvos Dinah Arifulla, Opetushallitus

Johtava asiantuntija Saara Raulo, Ruokavirasto, Zoonosikeskuksen johtaja

Erikoislääkäri Heikki Ilmavirta, Itä-Suomen yliopisto ja ISLAB (klo 12.45 saakka)

Ylilääkäri Emmi Sarvikivi, THL

Johtava asiantuntija Saara Salmenlinna, THL

Johtava asiantuntija Jari Jalava, THL (puheenjohtaja)

Erityisasiantuntija Kati Räisänen, THL (varapuheenjohtaja)

Poissa:

26.8.2025

Ylilääkäri Riitta Niittyvuopio, FIMEA
Lääkintöneuvos Anni Virolainen-Julkunen, STM
Lääkintöneuvos Kari Raaska, STM (varajäsen)
Neuvotteleva virkamies Eeva Nurmi, YM
Ympäristöneuvos Ari Kangas, YM, (varajäsen)
Hygieniahoitaja Sirpa Ukkola, OYS Infektioyksikkö
Ylilääkäri Sohvi Kääriäinen, THL
Johtaja Otto Helve, THL

Muistio:

1. Kokouksen avaus, asialistan hyväksyminen
 - a. Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.02, kokouksen asialista hyväksyttiin.
2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen
 - a. Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin. Muistio julkaistaan MTKA:n verkkosivulla pdf-muodossa.
3. AMR-NAP Ja JAMRAI II
 - a. 2025 toimenpiteiden toteutumisen tarkastelua
 - i. Pj. esittelee THL:n toimenpiteitä: Euroopan antibioottipäivän (EAAD) yhteydessä suunnitteilla toteuttaa pienimuotoinen matkailijoille suunnattu kampanja, jonka kärkenä ESBL-*E. coli*. THL:n viestinnältä odotetaan vielä vahvistusta. MRSA-asiantuntijaryhmä on nimetty, *Hv-K. pneumoniae* käsikirjoitus valmisteilla ja Cr-A. *Baumannii* ECDC:n seuranta käynnissä.
 - ii. Saara Raulo Ruokavirastosta kommentoi eläinsektorin toimenpiteiden toteutumista: Sika-MRSA EU-laajuinen kartoitus etenee suunnitellusti.
 - iii. Saija Kalenius ja Suvi Nykäsenoja (Ruokavirasto) täydentävät: Suojautumisohjeista ei erillistä viestintää, mutta asiaa tuodaan esiin mm. Eläinlääkäripäivillä ja Ajankohtaista eläinten terveydestä ja lääkitsemisestä -koulutuspäivässä sekä muissa sopivissa tilaisuuksissa.
 - iv. Saara Salmenlinna (THL): Sikaperäisen MRSA:n läikkyminen ihmisiin liittyen saatu rahoitusta ESBL ja MRSA kantojen vertailuun. Tartunnan lähdettä ei kuitenkaan pelkän

26.8.2025

kantavertailun perusteella pystytä selvittämään ilman taustatietojen haastattelua.

v. Kts. tarkemmin materiaali Teamsin kokoukset-kansiossa

b. 2026 suunnitelma (keskustelu III)

- i. Keskustelua v. 2026 painopisteistä
- ii. Katja Kotkavaara (Fimea): Toimenpiteeksi lisätty AMC-seurannan kehittäminen ja tilannekuvan käyttö ohjauksen tukena.
- iii. Reetta Huttunen (Pirha) ja Emmi Sarvikivi (THL): eri tahojen rinnakkain tekemisestä tavoiteltava synergiaetua.
Toimenpideluonnoksessa mikrobilääkekäytön ohjaukseen ja kulutusseurantaan liittyvät rivit yhtenäistettävä.
- iv. Kati Räisänen (THL): ESBL-tutkimusprojektia voi harkita lisättäväksi toimenpiteisiin.
- v. Saara Raulo (Ruokavirasto): ESBL-*E. colin* osalta teurasnautojen trendiseurannan jatkaminen tarpeen. Muita teemoja MRSA:n läikkymisen seuranta sekä sairaalahoitoon tulevien eläinten kanssa työskentelevien suojautumisohjeet.
- vi. Saija Kalenius (Ruokavirasto): Mikrobilääkekulutusseurantaan liittyviä lisäyksiä tulossa, nykyisellään seuraeläinten ja hevosten reseptillä määrätyistä lääkkeistä ei saada tietoa (e-reseptiä pyrittäneen tulevaisuudessa edistämään).
- vii. Suvi Nykäsenoja (Ruokavirasto): KPC *K. pneumoniae*-seuranta sisällytetään tuotantoeläinten ESBL-seurantaan.
- viii. Pj. tiedustelee Ruokaviraston toimenpiteiden kirjaamisen aikataulua: Ruokavirasto ja MMM miettivät vielä yhdessä muotoiluja ja pyrkivät kirjaamaan parin viikon sisällä.
- ix. Saara Salmenlinna (THL): AMR-jätevesiseuranta jatkossa huomioitava suunnitelmassa, direktiivi tulee voimaan ensi vuoden alussa.
- x. Pj: Otetaan jätevesiseuranta seuraavan MTKA:n kokouksen asialistalle, kutsutaan Tarja Pitkänen esittelemään WISH-hankkeen etenemistä.
- xi. Pj: suunnitelma hyväksytään seuraavassa MTKA:n kokouksessa lokakuussa ja julkaistaan EAAD mennessä.

c. WP 8.4 OH AMR/AMC seuranta- ja raportointityöpaja to 23.10.

26.8.2025

- i. Toteutus hybridikokouksena Teams/THL
 - ii. Työpajaan halukkaat voivat vielä ilmoittautua Kati Räisäselle.
4. Resistenssitilanteen kehitys, alustavat tulokset (Kati Räisänen)
- a. Finres-raportti on viimeistelyssä ja lähdössä kommenttikierrokselle mikrobiologian laboratorioille ja muille tarvittaville tahoille. Raportti julkaistaan EAAD yhteydessä.
 - b. Kaisu Rantakokko-Jalava (TYKS laboratoriot): ESBL-klebsiellan nousu huolestuttava ja saattaa edetessään jatkossa vaikuttaa empiirisiin hoitosuosituksiin
 - c. Reetta Huttunen: meropeneemin ja karpabeneemien käytön lisääntyminen on uhka. ESBL-klebsiellan jätevesiseurana kiinnostaa myös klinikoita. ESBL-klebsiellan osalta on alettu tehdä tartunnan jäljitystä.
 - d. Pj: muita konkreettisia toimenpiteitä pohdittava MDR-ohjeen päivittämisen yhteydessä.
5. MRSA-asiantuntijatyöryhmän kuulumiset (Emmi Sarvikivi)
- a. Huumeiden käyttäjien MRSA-epidemiat vaikuttavat MRSA:n lisääntymiseen.
 - b. Ryhmä kokoontunut ensimmäisen kerran toukokuussa 2025
 - c. Ryhmään nimetty asiantuntijoita THL:sta sekä alueilta, joilla epidemioita havaittu (Pirha, Varha, HUS, Hki)
 - d. Tartuntojen torjuntaan tähtääviä keinoja tunnistettu: tietoisuuden lisääntyminen johdon ja päättäjien keskuudessa alueellisesti ja kansallisesti. Kohderyhmää ja toimenpiteitä tarkennetaan seuraavassa kokouksessa. Lisäksi tarkoitus viestiä yleisesti bakteeri-infektioiden torjuntaan liittyvistä keinoista ruohonjuuritasolle eli suoraan huumeiden käyttäjille ja heidän kanssaan työskenteleville, esim. yhdyshenkilöverkostoa hyödyntäen.
 - e. Ryhmä kokoontuu seuraavan kerran lokakuussa.
 - f. THL:n HCW-eradikaatio -hanke työskentelee saman kohderyhmän (huumeiden käyttäjät) parissa ja yhteistyötä voidaan hyödyntää.
 - g. Kaisu Rantakokko-Jalava: Turussa tehty yhteistyötä, HCW-aloituskokous tulossa ja MRSA-otettu osaksi.
 - h. Pj. ehdottanut MRSA nostettavaksi asialistalle Pohjoismaiseen AMR OH kokoukseen 9–10.10.

26.8.2025

- i. Nina Kaario (MMM): aiemmin erilliset Pohjoismaiden AMR OH asiantuntija- ja strategiaryhmät on tarkoitus yhdistää 2026 alkaen.
- 6. One Health Conference on 5–6 November in Copenhagen
 - a. Pyyntöjä nimetä osallistujia on tullut useille tahoille
 - b. Yhteensä 6 osallistujaa/jäsenmaa: 2 terveys-, 2 eläin-, 2 ympäristösektoreilta
 - c. Tapahtuma suunnattu korkeantason osallistujille eli päättäjille ja johdolle
 - d. Aino Pennanen (STM): ministeriöön tullut kutsu eri AMR konferenssiin, joka 20.11. Tanskassa
 - e. Eero Rautiainen (MMM): nimetty 2 edustajaa (eläin-, elintarvikesektori)
 - f. Nina Kaario (MMM) välittää kutsun myös STM:lle; koordinaatiota ministeriöiden välillä tulisi parantaa kutsujen lähettämisessä ja osallistujien nimeämisessä.
 - g. Pj. välittänyt kutsun Ympäristöministeriöön.
 - h. Kutsu löytyy myös MTKA:n Teamsin kokouskansioista
 - i. tilaisuus on seurattavissa myös verkossa <https://euonehealth2025.dk/>
- 7. Tiedoksi
 - a. AMR-seurannan webinaari to 30.10. klo 12–14.30
 - i. Ohjelmassa Finres-tuloksien esittelyä ja suunnitelmia tartuntatautirekisteripohjaiseen ilmoittamiseen siirtymisestä
 - b. Saara Raulo: Zoonosikeskuksen verkkosivulla julkaistu vuosien 2022–23 tietoa ihmisten ja eläinten antibioottiresistenssistä
<https://www.ruokavirasto.fi/zoonosikeskus/uutiset/2025/zoonosibakteerien-antibioottiresistenssi-on-edelleen-merkittava-kansanterveysuhka-euroopassa/>
- 8. Muut asiat
 - a. EU:n AMR-seurantaan liittyvät säädökset
 - i. toimeenpanosäädöksiä (artiklat 13 ja 14) kommentoitu kesän aikana
 - ii. ECDC aloittaa tehostetun CRE-seurannan syksyllä
- 9. Seuraava kokous
 - a. 30.10. klo 10–12
- 10. Kokouksen päättäminen
 - a. Pj. päätti kokouksen klo 13.50